

Təsdiq edirəm:

Filologiya fakültəsinin dekanı:

_____ **prof. Ş.Xəlili**

**BAKALAVRİAT SƏVİYYƏSİNİN (ƏSAS (BAZA) ALI TƏHSİLİNİN)
İXTİSAS ÜZRƏ**

TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ VƏ KOMPETENSİYA PROQRAMI

İxtisasın (proqramın) şifri və adı: 050101 – Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimliyi

Təhsil Proqramı və fənlər üzrə təlim nəticələri**Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimliyi**

Ali təhsil müəssisəsi Təhsil Proqramı və hər fənn üzrə gözlənilən təlim nəticələrini müəyyən etməlidir.

Təhsil Proqramının təlim nəticələri (PTN)

PTN 1. Qloballaşan dünyada minilliklər ərzində formalaşmış, davranışa və intellektə hopmuş mədəni nailiyyətləri mənimsəməklə milli-mənəvi və ümumbəşəri dəyərləri qoruyur. Milli təəssübkeşlik və vətənpərvərlik duyğularının aşılmasında milli poeziyanın əhəmiyyətini təsdiq edir, azərbaycançılıq, dövlətçilik ideologiyasını ümdə cəhət hesab edərək bilik və bacarıqlarının bu istiqamətdə inkişafının vacibliyini dərk edir.

PTN 2. Azərbaycan və xarici dildə effektiv ünsiyyət qurma, empatik dinləmə, məlumatı dəqiqləşdirmə və s.kimi texnologiyalara yiyələnir. Nitq prosesində xüsusiləşdirmə, parafraz və sintez etmə bacarıqlarını nümayiş etdirir.

PTN 3. Peşəsi ilə əlaqədar İnformasiya və Kommunikasiya Texnologiyalarından (İKT), müasir elmi innovasiyalardan, nəzəri və təcrübi sahələrdən istifadə etməklə çağdaş təhsil tələblərinə cavab verən mütəxəssis kimi formalaşır. Müasir texnika və proqram təminatından distant təhsil formalarında istifadə edir.

PTN 4. Peşə etikasına uyğun davranış modelləri ilə tanışdır və sosial həyat bacarıqlarını peşə etikası ilə sintez etmənin əhəmiyyətini dərk edir. Azərbaycan dili və ədəbiyyatı fənlərinin sosial-psixoloji imkanlarından təcrübədə bəhrələnir.

PTN 5. Sağlamlıq və təhlükəsizliyi, mənəvi, psixoloji, fiziki sağlamlığın qorunması istiqamətində mövcud qayda və prosedurların sağlam gələcəyin qarantı olması fikrini dəstəkləyir, xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar üçün nəzərdə tutulmuş inkulziv təlim metodologiyasından xəbərdardır.

PTN 6. Pedaqoji və psixoloji fəaliyyətin həyata keçirilməsi, tədrisdə düzgün təlim metodikasının və qiymətləndirmə prosedurlarının müəyyən edilməsi ilə əlaqədar mövcud stereotip və qaydalar haqqında məlumatla malikdir.

PTN 7. Azərbaycan dili və ədəbiyyatı ilə bağlı arqumentləri aydın dillə şərh etmə, məntiqi yanaşma bacarığının əhəmiyyətini təsdiq edir. Ədəbi-mədəni dövrlər və hadisələr arasında determinist əlaqələr yaradaraq mövcud materialı sxematik təsvir edir. Klassik ədəbi mətnlərdəki dil faktlarını təhlil edir, ədəbi irsin mənimsənilməsində qədim mətnlərin əhəmiyyətini dərk edir və təcrübədə tətbiq edir.

PTN 8. Dilin sistemini, strukturunu, tarixi inkişaf mərhələlərini konkret dil materialı əsasında əsaslandırır, öyrəndiyi dildə dil normalarına riayət etməklə şifahi və yazılı təqdimatlar hazırlayır. Konkret sual ətrafında rəhbərlik və adekvat mətn formalaşdırır. Azərbaycan dili və ədəbiyyatı ilə bağlı arqumentləri aydın dillə şərh etmənin və məntiqi yanaşma bacarığının əhəmiyyətini dərk edir.

PTN 9. Dünya ədəbi-nəzəri estetik fikrində mövcud olan aparıcı təmayüllərin başlıca tendensiyləri haqqında məlumatları emal edərək mövcud faktların milli ədəbi fikrə nüfuz potensialını müəyyənləşdirir.

PTN 10. Azərbaycan dili və ədəbiyyatının tədrisində milli kurikulumda mövcud olan ümumi nəzəri prinsipləri öyrənir. Onları dünya təhsil modelləri ilə müqayisə edir və onların təhsilin keyfiyyətinin artmasında səmərəsi və əhəmiyyəti ilə bağlı fikirləri dəstəkləyir.

PTN 11. Əsas ədəbi yazı növlərindən (annotasiya, araşdırma, uşaq ədəbi nəşrlərinə baxış) istifadə yolu ilə bədii mətnləri şərh edir, bədii nümunələrin analizi zamanı ədəbi və tənqidi mətnlərə istinad etməklə sərbəst şəkildə yeni hipotezlər yaradır.

PTN 12. Milli kimliyin formalaşmasında dərsləndirən mütaliə vərdislərinin vacibliyini dərk edir. Azərbaycan ədəbi-mədəni fikir tarixində mövcud milli dəyərləri (folklor, Azərbaycan dilinin frazeoloji qatı) mənimsəyərək onları mənəvi-əxlaqi keyfiyyətlərin əsas kredosu kimi qəbul edir.

PTN 13. Pedaqoji təcrübə müddətində regional təhsil mühitinin imkanlarının üzə çıxarılması məqsədilə bölgə məktəblərində Azərbaycan dili və ədəbiyyat dərslərinin yeni metodlara uyğun tədrisini həyata keçirir. Pedaqoji prosesə statik və şablon material məcmusu kimi yanaşmır, onu daimi yenilənən dinamik iş qəlibi kimi qəbul edərək analiz və sintez etmək qabiliyyətini nümayiş etdirir.

PTN 14. Verbal və qeyri-verbal nitqin səmərəli yollarından səmərəli istifadə edərək ünsiyyət zamanı müxtəlif üslub və strategiyaları həyata keçirərək insanlara daha effektiv psixoloji təsir etmək bacarığını nümayiş etdirir.

PTN 15. Pedaqoji mühitdə həmkarları ilə müsbət münasibətin əhəmiyyətini dərk edir, müxtəlif situasiyalarda, fəvqəladə hallarda adekvat davranış modeli sərgiləyir. Əlavə məlumat resurslarını müəyyən edir və özünüinkişaf prosesində özünütənqidin mahiyyətini başa düşür. Təhsilalan və təhsilverən arasında estetik-emosional mühitin yaradılmasının, şagird müstəqilliyinin və şagirdlərin avaradıcı fəaliyyətinin stimullaşdırılmasını dəstəkləyir

PTN 16. Şərq-Qərb və ümumtürk ədəbi-estetik fikrinin təşəkkül və inkişaf tarixini mənimsəyir, bəşəri dəyərlərin formalaşdırılmasında onların əhəmiyyətini anlayır. Mədəniyyətlərarası ədəbi əlaqə və komparativist yanaşmanın vacibliyini dərk edir.

Fənn üzrə təlim nəticələri (FTN)

“Azərbaycan tarixi” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Azərbaycanın dünyanın ən qədim yaşayış məskənlərindən, ilk sivilizasiya məkanlarından biri olmasını müəyyən etməyi bacarır.
FTN 2. Azərbaycanın müxtəlif dövrlərdə dövlətçiliyinin təşəkkülü şəraitini, siyasi, beynəlxalq amilləri təhlil etməyi bacarır.
FTN 3. Azərbaycanda milli-dövlətin təşəkkülü, formalaşmasında ideoloji, iqtisadi və mədəni amillərin rolunu təhlil etməyi bacarır; azərbaycançılıq ideologiyasını dərk edir.
FTN 4. Müxtəlif dövrlərdə Azərbaycan dövlətçiliyinin zəifləməsinə təsir göstərmiş xarici və daxili amilləri təhlil etməyi və ümumiləşdirməyi bacarır.
FTN 5. Azərbaycan dövlətinin müasir dünyada yeri və rolunu sistemli şəkildə öyrənir.
FTN 6. Azərbaycan tarixinin inkişafının tarixi təcrübəsindən düzgün nəticələr çıxarmağı bilir.
FTN 7. Müasir mərhələdə Azərbaycan dövlətçiliyinin güclənməsini şərtləndirən amilləri, şəxsiyyətin rolunu təhlil və müəyyən etməyi bacarır.
“Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Qloballaşma şəraitində Azərbaycan dili və ona göstərilən dövlət qayğısı ilə bağlı məlumatlara yiyələnir; Dövlət dili haqqında fərman və sərəncamlar, “Ulu öndər Heydər Əliyev və Azərbaycan dili” mövzusunda təqdimatlar hazırlamağı öyrənir; “Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya” fənninin məqsəd və vəzifələrini bilir. Kommunikaşyanın forma və funksiyaları, kommunikasiya səviyyələri barədə biliklərə sahib olur.
FTN 2. Akademik kommunikasiya prosesində köməkçi nitq hissələrinin rolunun nədən ibarət olduğunu mənimsəyir; şifahi və yazılı kommunikasiyalar, habelə nitqə verilən tələblər: nitqin düzgünlüyü, dəqiqliyi, aydınlığı, səlisliyi, təmizliyi, yığcamlığı, sadəliyi, zənginliyi, rəbitəliliyi və digər önəmli məsələlərin rolunu müasir tələblər səviyyəsində öyrənir.
FTN 3. Kommunikaşya ritorikasının nədən ibarət olduğunu, ədəbi dilin üslublarını, Azərbaycan ədəbi dilinin aktiv və passiv leksikasını bilir, ədəbi dil, kommunikativlik, kommunikativliyin növləri, kommunikativlikdə rəbitə və kommunikativ strategiya və yaradıcılıq texnologiyalarını mənimsəyir.
FTN 4. Dinləmə mədəniyyəti və dinləmənin kommunikaşya növü kimi mahiyyətini öyrənir; dinləmə və diqqət, dinləmə formaları, dinləmə bacarıqlarının təkmilləşdirilməsinin önəmini qavrayır; kommunikaşya mədəniyyəti, danışq etikası və müraciət etikətləri barədə məlumatlara yiyələnir; təşkil olunmuş nitqin (məhazirə, məruzə, çıxış, spontan nitq) özünəməxsusluğunu bilir; şifahi şəkildə işgüzar konununikasiya yaradır.
FTN 5. Müasir Azərbaycan dilinin işgüzar üslubu barədə məlumatları və qaydalar öyrənir; İşgüzar kommunikaşyada məktubların rolu, elektron və onlayn kommunikaşyalar barədə biliklərini zənginləşdirir; yazılı şəkildə işgüzar kommunikaşya yaradır.
FTN 6. Rəsmi-işgüzar sənədlərin dili barədə məlumatları öyrənir; işgüzar kommunikaşyaların növləri və formaları, həmçinin dili və üslubu barədə məlumatlara yiyələnir; işgüzar kommunikaşyada Azərbaycan dilinin saflığının, orfoqrafiya qaydalarının və cümlə quruluşuna əməl olunmasının mahiyyətini öyrənir; işgüzar ritorika haqqında nəzəri və praktik çalışmalara sahib olur.
FTN 7. Azərbaycan dilində ixtisas üzrə yazılı və şifahi təqdimatlar hazırlamağı bacarır.
“Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Yazılı və şifahi nitq prosesində xülasələşdirmək, parafraz etmək, sintez etmək kimi bacarıqlar nümayiş etdirir.
FTN 2. Nisbətən mürəkkəb mətnləri oxuyub təhlil edə bilir; dinlədiyi və oxuduğu mətnin (ixtisasına uyğun elmi, ictimai-siyasi və s.) icmalını təqdim edə bilir.
FTN 3. Müəyyən edilmiş məqsədə uyğun yazı strategiyaları seçə bilir; müxtəlif janrlarda yazı nümunələri nümayiş etdirir; yazılı şəkildə işgüzar kommunikaşya yaratmağı bacarır.
FTN 4. Effektiv ünsiyyət yaratmaq üçün sual müdaxiləsi, empatik dinləmə, məlumatı dəqiqləşdirmə, məlumatı əlavə təfərrüatla zənginləşdirmə və s. kimi texnologiyalara yiyələnir.
FTN 5. İxtisas sahəsi daxilində müzakirələrdə iştirak edə bilir; şifahi şəkildə işgüzar kommunikaşya yaratmağı bacarır.
FTN 6. Öyrəndiyi dildə yazılı təqdimatlar hazırlamağı bacarır.
FTN 7. Konkret sual ətrafında rəbitəli, məntiqli və adekvat şifahi və yazılı mətn formalaşdırır.

“Fəlsəfə” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Mücərrəd düşünmək, təhlil etmək bacarığı formalaşır.
FTN 2. Tələbə öyrənir: -əsas kateqoriyalar, prinsiplər, üsullar və qanunlar; -fəlsəfənin formalaşmasının tarixi mərhələləri; -kursun məzmunu, strukturu və funksiyaları
FTN 3. Fəlsəfənin konseptual-kateqorik aparatını, əsas qanun və prinsiplərini peşə fəaliyyətində tətbiq edir; mücərrəd təfəkkür, təhlil və sintez qabiliyyətini inkişaf etdirmək üçün fəlsəfənin qanun və üsullarından istifadə edir.
FTN 4. Peşəkar fəaliyyət problemlərinin təhlili (sintezi) üçün fəlsəfi metodologiyanın tətbiqi bacarıqlarına; mücərrəd düşünmə, sosial əhəmiyyətli fəaliyyətlərin təhlili və sintezi qabiliyyətini inkişaf etdirmək üçün fəlsəfi biliklərdən istifadə etmək üçün tətbiqi bacarıqlarına yiyələnir.
FTN 5. Fəlsəfi biliklərin əsaslarından istifadə etmək, öz fəaliyyətinin ictimai əhəmiyyətini dərk etmək üçün tarixi inkişafın əsas mərhələlərini və qanunauyğunluqlarını təhlil etməyi bacarır.
FTN 6. Tələbənin öz fəaliyyətinin sosial əhəmiyyətini dərk etmək qabiliyyəti formalaşır.
FTN 7. Fəlsəfi aksiologiya vasitəsilə mənimsənilmiş multikultural dəyərlərin gündəlik həyatda tətbiqi qabiliyyətinə yiyələnir.
“AR konstitusiyası və hüququn əsasları” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Konstitusiyanın 1995-ci il noyabrın 12-də ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul edilməsini və 27 noyabr 1995-ci ildə ümumxalq səsverməsinin nəticələri nəşr edildiyi andan qüvvəyə minməsinə öyrənir.
FTN 2. Konstitusiyalı quruluşun əsaslarını möhkəmləndirərək, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Azərbaycanı - respublika idarəetmə formasına malik, unitar, demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət kimi müəyyən edir. Konstitusiya özündə ümumbəşəri dəyərləri təsbit etməklə müəyyən prinsipləri müəyyən etdiyi tələbəyə məlum olur.
FTN 3. Müstəqil Azərbaycanın ilk Konstitusiyası Azərbaycan Respublikasının dövlət quruculuğunun əsaslarını qoyması hər bir tələbənin ümumi dünyagörüşünün bir parçası olur.
FTN 4. Tələbəyə aydın olur ki, insan, onun hüquq və azadlıqları ali dəyərlərdir.
FTN 5. Suverenliyin daşıyıcısı və hakimiyyətin yeganə mənbəyi Azərbaycan xalqının olduğunu öyrənir.
FTN 6. Azərbaycanın yeni Konstitusiyasının 5 bölməsi, 12 fəsil və 158 maddəsi ilə tanış olur.
“Məntiq” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Problemi aydın və müfəssəl şəkildə izah edir.
FTN 2. Problemlərin təhlili prosesində məlumatları və faktları səmərəli şəkildə seçir və şərh edir.
FTN 3. Problem haqqında mövqe ifadə edərkən problemin kontekstini müəyyən edə və təhlil edə bilir.
FTN 4. Mürəkkəb məsələlərin bir neçə mümkün həlli yolunu müəyyən edir, alternativ mülahizələr irəli sürmə bacarığına yiyələnir.
FTN 5. Anlayış, hökm və əqli nəticə arasındakı fərqi izah edə bilir.
FTN 6. Bu bacarıqları akademik, analitik və yaradıcı şifahi və yazı vərdislərinin inkişafında istifadə edir.
FTN 1. Problemi aydın və müfəssəl şəkildə izah edir.
FTN 2. Problemlərin təhlili prosesində məlumatları və faktları səmərəli şəkildə seçir və şərh edir.
“Etika və estetika” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Etika sözünün etimologiyası və yaranma tarixi ilə bağlı materialları araşdırmaq və ümimiləşdirmələr aparır.
FTN 2. Etika elminin bir çox digər elmlərlə olan əlaqəsini müəyyənləşdirib, oxşar və fərqli cəhətləri aşkarlayır.
FTN 3. Əxlaqın mahiyyətinin qavranılması üçün onun funksiyalarının təhlil edib sistemləşdirir.
FTN 4. Fərdi və ictimai əxlaqi şüurun formaları haqqında araşdırma apararaq, alınmış nəticələrin müqayisə edir.
FTN 5. Etikanın əsas və aparıcı kateqoriyalarının hər biri haqqında ətraflı material toplayaraq, alınmış biliklərin tətbiq edir.
FTN 6. Peşə etikasının əsas anlayışları olan peşə borcu, peşə şərəfi, peşə ləyaqəti, peşə ədaləti, peşə nəzakəti haqqında məlumatları sistemli şəkildə araşdırıb təhlil edir.
FTN 7. Estetika anlayışı və onun inkişafının əsas mərhələləri ilə bağlı biliklərdən istifadə edir.

“Politologiya” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Gənc nəslin əsas aparıcı dəstələrindən biri olan tələbələrdə siyasət, siyasi münasibətlər və mənafeilər haqqında aydın təsəvvür yaradır.
FTN 2. Cəmiyyətin siyasi sisteminə daxil olan struktur elementləri haqqında məlumatlanmaq, siyasi partiyaların və ictimai-kütləvi təşkilatların işində praktiki surətdə iştirak etmək imkanı əldə edir.
FTN 3. Siyasi biliklərə, inamlara siyasi mədəniyyət elementlərinə yiyələnir.
FTN 4. Politologiya ilə bağlı mənbələrlə işləyir; politologiyaya aid məlumatları təhlil edir və müstəqil nəticə çıxarır; politologiya ilə bağlı şəxsi mövqe formalaşdırmaqla onu müdafiə etməyi bacarır.
FTN 5. Humanitar, sosial-siyasi biliklərin əsasları ilə tanış olmaq və onları tətbiq etməyi; müasir dövrdə insan və cəmiyyətdə baş verən siyasi dəyişiklikləri dərk edərək onlara münasibət bildirir.
FTN 6. Şəxsiyyətin yaranması, inkişaf dialektikasını, azadlığını, məsuliyyətini müxtəlif dövrlərdə müqayisə etmək bacarığını əldə edir.
FTN 7. Siyasi problemlər ətrafında müzakirə aparmaq bacarığına, müstəqil nəticələr çıxarmaq, rəy və məsləhətlər vermək vərdişlərinə yiyələnir.
“Şifahi xalq ədəbiyyatı” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Azərbaycan folklorunun genezisi, təşəkkülü və inkişafı ilə bağlı təsəvvürləri müzakirə edir.
FTN 2. Türk xalq bədii düşüncəsi ilə dünya xalqlarının dünyagörüşü arasında paralellər aparır.
FTN 3. Folklor mətnləri əsasında milli yaddaş məsələlərini dəyərləndirir.
FTN 4. Folklor mətnlərinin semantik-struktur səviyyələrini çağdaş düşüncələrlə müqayisə edir.
FTN 5. Müxtəlif bədii materiallar üzərində ədəbi-nəzəri təhlillər aparır, məntiqi mühakimələr yürüdür, nəticə çıxarır və ölçülər apararaq onları sınaqdan keçirir.
FTN 6. Müxtəlif janrlarda yazıya alınmış folklor nümunələrinin dil və üslub xüsusiyyətlərini qarşılaşdırır.
FTN 7. Folklor və yazılı ədəbiyyat arasındakı əlaqəni müəyyən edir.
FTN 8. Kainatın və insanın yaranması haqqında ilkin təsəvvürləri, mifik baxışlar sistemini mənimsəməyərək fərqləndirir.
“Təhsildə İKT” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. İnformasiya anlayışını, xassələrini, formasını, növlərini, proseslərini fərqləndirir.
FTN 2. Müasir kompüterlərdə istifadə olunan əməliyyat sistemləri, onların xüsusiyyətlərini fərqləndirir və tədrisdə istifadəsini əsaslandırır.
FTN 3. Müasir kompüterlərin proqram təminatı ilə bağlı anlayışları şərh edir, təhsil alanların müstəqil iş bacarıqlarının formalaşmasına, tədris prosesinə marağın artmasına təsir göstərir.
FTN 4. MS Office paketinə daxil olan proqramlardan istifadə edərək sənədlərin redaktə edilməsinin, təqdimatların hazırlanmasının, müxtəlif strukturlu elektron cədvəllərin yaradılmasının əhəmiyyətini izah edir.
FTN 5. İnternet resurslarının istifadəsi ilə təhsil sahəsində, eləcə də tədris olunan fənlə, mövzu ilə bağlı məlumatı dünyanın istənilən yerindən tez qəbul etmək imkanını nümayiş etdirir.
FTN 6. Elektron lövhə və digər elektron tədris resursları, multimediya vasitələri, müxtəlif video-konfrans platformalarının imkanlarını izah edir.
“Psixologiya” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Psixoloji konsepsiyaları öyrənir: koqnisiya, motivasiya, persepsiya, şəxsiyyət, inkişaf və s.
FTN 2. Tədqiqat metodları vasitəsilə hadisələrin şərh edir və dəyərləndirir.
FTN 3. Effektiv kommunikasiya, verbal və qeyri verbal nitqdən səmərəli istifadə yollarının öyrənir.
FTN 4. Təlim prosesində idrak proseslərinin nəzərə alınması bacarığına yiyələnir.
FTN 5. Ünsiyyət zamanı müxtəlif üslubları və strategiyaları həyata keçirmək, insanlara daha effektiv psixoloji təsir etmək bacarıqları formalaşdırır.
“İxtisas dili (müasir dil) – Azərbaycan dili” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Dilin orfoepik və orfoqrafik sistemləri arasındakı əlaqəni müəyyən edə bilir.
FTN 2. Dilin qrammatik quruluşunu mənimsəyir, qrammatik səhvləri müəyyən edir və qrammatik cəhətdən qüsursuz mətn parçaları formalaşdırmaqla bilir. Dilin struktur vahidlərinin kommunikativ funksiyalarına yiyələnir və onlardan düzgün istifadə edir.
FTN 3. Ünsiyyətin qurulması prosesində dilin zəngin resurslarından maksimum yararlanacaq səviyyədə dilin leksik korpusuna yiyələnir; şifahi və yazılı nitqdə leksik- semantik kateqoriyalardan, ümumişlək olmayan lüğət elementlərindən frazeoloji vahidlərdən, terminlərdən, spesifik ifadələrdən düzgün istifadə etməyi bacarır; sinonimlərin konnotativ xüsusiyyətlərini, çoxmənalı sözlərin işlədilmə məqamlarını ayırd edə bilir.

FTN 4. Nitqi dinləyici üçün anlaşıqlı, vacib məqamları nəzərə çarpdıracaq qədər ekspressiv və məntiqi şəkildə qurur.
FTN 5. Effektiv eşidib-anlama vərdişlərini inkişaf etdirir.
FTN 6. Dinlədiyi mətnlərin linqvistik təhlilini apara bilir; əsas fikirləri, detalları şərh edir; spesifik ifadələrin, idiomların, terminlərin mənasını anlayır; intonasiya və digər prosodik vahidləri fərqləndirir və bunların əsasında danışanın mövzuya emosional-ekspressiv münasibətini izah edir.
FTN 7. Müxtəlif konkret və mücərrəd mövzulu yazılı mətnləri anlayır, mətndə yer alan əsas fikirləri şərh edir, mətnin əsas məqamlarını parafraz edir və ümumiləşdirir.
FTN 8. Frazoloji vahidlərin semantik-üslubi cəhətlərini və struktur xüsusiyyətlərini ayırd edə bilir.
FTN 9. Öyrənilən dilin şöbələrini xarakterizə edə bilir; əsas ünsiyyət vahidlərinin normativ, kommunikativ və etik aspektlərdə tətbiqini bacarır; sərbəst fikir söyləyir, tutarlı və zəngin nitq nümayiş etdirir.
FTN 10. Mətnin təşkilində iştirak edən struktur elementlərinin və vasitələrin xüsusiyyətlərini və tətbiqini mənimsəyir.
“Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Klassik Azərbaycan ədəbiyyatının təkraredilməz sənət incilərinin çağdaş ədəbiyyatşünaslıq elminin nailiyyətləri səviyyəsində ədəbi düşüncədə qavranılması məsələlərini şərh etməyi bacarır.
FTN 2. XIII-XVII əsrlərdə fars dilində şeir yazmaq ənənəsini davam etdirən Şeyx Mahmud Şəbüstəri, Marağalı Övhədi, Əssar Təbrizi, Arif Ərdəbili və digər sənətkarların yaradıcılığına milli-mənəvi dəyərlər işığında nəzər salaraq onlar haqqında düzgün mülahizələr edir.
FTN 3. Tədris prosesində çoxəsrlik Azərbaycan ədəbiyyatı tarixinin məzmun və formaca ən zəngin dövrlərindən olan XIX əsr mərhələsini qloballaşma və mədəni integrasiya dövrünün tələbləri baxımından araşdırır.
FTN 4. XIX əsrin reallığında Şərqlə Qərbin harmoniyasının söz sənətkarlarının yaradıcılığı müstəvisində araşdırılmasına dair biliklərə yiyələnir.
FTN 5. 1920-60-cı illər Azərbaycan ədəbiyyatının əsas inkişaf yolunu müəyyən edir, bədii materialları həmin dövrün ictimai-siyasi hadisələrinə uyğun analiz edir.
FTN 6. Proletar ədəbiyyatının özünəməxsusluğunu, ədəbiyyatın qarşısına qoyulan vəzifələri yazılan bədii nümunələr üzərində təhlillər aparır, məntiqi mühakimələr yürüdür, nəzəri materiallara əsaslanaraq nəticə çıxarır.
FTN 7. Cümhuriyyət dövründə milli siyasi təfəkkürün və bədii düşüncənin yaxınlaşması ilə milli yaddaş məsələlərini dəyərləndirir.
FTN 8. Mətnin adekvat mənimsənilməsi məqsədilə hermenevtik, aksiomatik, induktiv, deduktiv konsepsiyalardan düzgün şəkildə yararlanaraq müstəqil fikir yürüdür.
FTN 9. Ədəbi-mədəni dövrlər və hadisələr arasında determinist əlaqələr yaradaraq mövcud materialı sxematik təsvir edir.
“Dilçiliyə giriş” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Dilin əsas struktur vahidlərini, səviyyələrini və dildə səviyyələrarası qarşılıqlı münasibətləri müəyyən edir və şərh edir.
FTN 2. Dilin əsas və periferik vahidlərinin xüsusiyyətlərini təsvir və şərh edir.
FTN 3. Dillərin müxtəlif təsnifini (genealogi, morfoloji, areal, struktur, sosioloji, funksional) apara bilir.
FTN 4. Dil materialını dilin forma və aspektləri, eləcə də dil vahidləri baxımından təhlil edir.
FTN 5. Dilçiliyin tarixi inkişaf yolu haqqında ümumi bilik əldə edir.
FTN 6. Elmi mövqeyini argumentləşdirməyi bacarır.
“Ədəbiyyatşünaslığa giriş” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Ədəbiyyatşünaslıq elminin mahiyyəti və vəzifələri ətrafında müzakirə aparır.
FTN 2. Milli estetika və onun komponentlərini təyin edir, nəzəri və praktik ədəbiyyatşünaslığı fərqləndirir.
FTN 3. Bədii yaradıcılıqda estetik idealın obrazlı ifadəsini müəyyənləşdirir, Azərbaycanda və dünyada ədəbi-nəzəri fikrin təşəkkül mərhələlərini müəyyənəşdirir.
FTN 4. Müxtəlif bədii materiallar üzərində ədəbi-nəzəri təhlillər aparır, məntiqi mühakimələr yürüdür, nəticə çıxarır və ölçülər apararaq onları sınaqdan keçirir.
FTN 5. Çağdaş ədəbi prosesə müstəqil şəkildə qoşulur, modernist estetikaların səciyyəsinə qarşılaşdırır.
FTN 6. Bədii sistemlər, ədəbi cərəyanlar və yaradıcılıq metodları arasında sistemli əlaqəni fərqləndirir.
FTN 7. Ortaq Şərq şeiri qanunlarını müasir ifadə və təsvir vasitələri ilə müqayisə edir və onları tarixi poetikanın tələbləri əsasında klassik və çağdaş bədii nümunələrə tətbiq edir.

“İfadəli oxu” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. İfadəli oxu texnikalarının əsas xüsusiyyətlərini öyrənir.
FTN 2. Müxtəlif janrda və üslubda mətnlərin oxunuşunu mənimsəyir.
FTN 3. Mədəni nitqə verilən tələbləri, nitqin mərhələlərini, bəlağətli nitqin keyfiyyətlərini mənimsəyir.
FTN 4. Fonetik, leksik, morfoloji və sintaktik normalara yiyələnir.
FTN 5. Funksional üslubların xarakterik xüsusiyyətlərini və hər bir üslubun dili üçün xarakterik olan xüsusiyyətləri mənimsəyir.
FTN 6. Rəsmi-kargüzarlıq sənədlərini tərtib etməyi, onların dil xüsusiyyətlərini, xüsusi və kargüzarlıq sənədlərini fərqləndirməyi öyrənir.
FTN 7. Azərbaycan dilinin funksional üslublarının ifadəli oxuda rolu haqqında məlumat əldə edir.
FTN 8. Öz fikirlərini sərbəst və ləyaqətli şəkildə ifadə edə bilir.
FTN 9. Öz nitqlərini hər hansı situasiyaya uyğunlaşdırmağa bilir.
FTN 10. Mədəni nitq vərdisləri qazanacaqlar, dil imkanlarından bacarıqla istifadə edə bilir.
FTN 11. Mətnlərdə ifadə olunan məzmunu dərinlən qavrayır; nitq mədəniyyəti və ədəbi dilin normalar sistemi, nitq mədəniyyətinə verilən tələblər, dildə nominativliyin qorunması, natiqlik sənətinin sahələri, mərhələləri, əsas keyfiyyətləri, fiqurları haqda biliyə yiyələnir.
FTN12. Auditoriya qarşısında çıxış etməyi, məruzə və referatlar hazırlamağı, müxtəlif üslublarda yazılar yazmağı bacarır.
“Ədəbiyyatın tədrisi metodikası” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Ədəbiyyatın tədrisinin nəzəri əsasları ətrafında məntiqi mühakimə yürüdür, onun tədrisində mövcud olan əsas prinsipləri izah edir və ədəbiyyat dərslərinin məqsəd və vəzifələrini müəyyənləşdirir.
FTN 2. Müasir və ənənəvi tədris metodlarını mənimsəyir, fəal-interaktiv dərslərin planlaşdırılmasında mövcud mərhələlərə riayət etməklə interaktiv təlimə əsaslanan dərslər modelləri təqdim edir.
FTN 3. Fənn kurikulumunun məzmun standartında verilmiş ədəbiyyat fənni üzrə olan məzmun xətlərini anlayır. İllik, aylıq və günlük dərslər planları tərtib edir və müxtəlif qiymətləndirmə metodlarından istifadə edərək şagird nailiyyətlərini ölçə bilir.
FTN 4. Şagirdlərdə tənqidi düşünmə və mətn təhlili bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədi ilə ədəbi əsərlərin dərin mənalarını şərh edir. Şagirdlərdə estetik zövqün və oxu mədəniyyətinin formalaşdırmanın mahiyyətini dərk edir. Nitq inkişafında bədii mətnin oxusuna xüsusi diqqət verir.
FTN 5. Ədəbiyyatın tədrisində fərqli metodik yanaşmaları seçərək müxtəlif səviyyədə bilik və bacarıqlara malik şagirdlər üçün fərdi yanaşmanın vacibliyini anlayır. Şagirdlərin psixososial inkişafında ədəbiyyat mətnlərinin analizinin vacibliyini dərk edir.
FTN 6. Ədəbiyyat dərslərində interaktiv texnologiyalardan, e-resurslardan və multimedia materiallarından istifadə edir. Rəqəmsal və innovativ texnologiyalardan yararlanmaqla distant tədris və onlayn platformalarda effektiv dərslər təqdim etmə bacarığına sahibdir.
“Dünya ədəbiyyatı” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Qədim xalqlarının mifləri ilə tanış olur, onları dövrün tarixi-mədəni konteksti müstəvisində təhlil edir.
FTN 2. Antik ədəbiyyatın ümumbəşəri və tarixi əhəmiyyəti, nümayəndələri barəsində müfəssəl məlumatlara yiyələnir, antik lirika və dramaturgiyanın bədii xüsusiyyətlərini izah edir.
FTN 3. Orta əsrlər qəhrəmanlıq eposları, cəngavər-kurtuaz ədəbiyyatının poeziya və nəsr nümunələrinin regionlar üzrə əlamətlərini fərqləndirir.
FTN 4. İntibah, Klassisizm, Maarifçilik, Romantizm, realizm, modernizm və postmodernizm ədəbi cərəyanlarının təkamülü, fəlsəfi-estetik və nəzəri əsasları haqqında ətraflı bilgilərə sahib olmaqla tanınmış müəlliflərin bədii mətnlərində inikas xüsusiyyətlərini araşdırır.
FTN 5. Yeni dövr dünya ədəbiyyatının spesifik xüsusiyyətlərini mənimsəməklə müəlliflərin müxtəlif janrlarda yazılmış ədəbi nümunələrinin forma və məzmununu qarşılıqlı şəkildə şərh edir; əsas xüsusiyyətlərini fərqləndirir.
FTN 6. XIX və XX əsr yazıçı, şair və dramaturqlarının yaradıcılığını dövrün tarixi-mədəni konteksti müstəvisində təhlil edir; ədəbi-mədəni dövrlər və hadisələr arasında səbəb nəticə əlaqələri qurur.
FTN 7. Ədəbi prosesin müasir təmayüllərinin (magik realizm, antiutopiya, itirilmiş nəsəl, elmi fantastika, multikulturalizm ə. s.) ümumi qanunauyğunluqlarını, estetik prinsiplərini öyrənir; ədəbi nümunələr əsasında universal bədii dəyərlərini və tarixi-mədəni əhəmiyyətlərini müəyyənləşdirir.

FTN 8. Ədəbi prosesin ümumi qanunauyğunluqlarını, estetik prinsiplərini öyrənməklə dünya ədəbiyyatının universal bədii dəyərlərini və tarixi-mədəni əhəmiyyətini izah edir.
FTN 9. Dünya ədəbi-nəzəri prosesində mövcud olan konsepsiyaların milli ədəbiyyatla paralellərini aparır; bədii mətnlərdə verilən Azərbaycan, Şərq, türk mövzuları və motivlərini dəyərləndirir.
FTN 10. Öyrənilən bədii ədəbiyyat nümunələri vasitəsilə dünyagörüşlərini zənginləşdirir və fikirlərini humanist prinsiplər əsasında formalaşdırır və ünsiyyət potensialını artırır, əsərlərdə verilən mənəvi-psixoloji, əxlaqi-tərbiyəvi, ideoloji problemlər haqda sərbəst mülahizə yürüdür, əldə edilmiş bilikləri peşəkar problemlərin həllində tətbiq edir.
Pedaqogika fənninin təlim nəticələri
FTN 1. Pedaqoji fəaliyyətin metod və texnologiyalarının reallaşması ilə əlaqədar məqsədləri sıralayır.
FTN 2. Pedaqogika elminin tarixi inkişaf tendensiyyalarını, hazırkı vəziyyətini izah edir və təqdimatlar hazırlayır.
FTN 3. Nəzəri bilikləri pedaqoji təcrübədə sınaqdan keçirir(tətbiq edir).
FTN 4. Keşmişin mütərəqqi ideyaları və təcrübəsini müasir dövrlə qarşılaşdırır.
FTN 5. Qiymətləndirmənin üsul və vasitələrini seçir.
FTN 6. Pedaqoji problemləli situasiyaların həllində alternativ həll yolları irəli sürür.
FTN 7. Xüsusi təlim ehtiyacları olan şagirdlərin öyrənmə yollarını müəyyənləşdirir.
FTN 8. Təlim mühitinin idarə olunması ilə bağlı əməkdaşlıq, səmərəli ünsiyyət qurma və liderlik bacarıqlarını nümayiş etdirir.
FTN 9. Şəxsiyyəti formalaşdıran mənəvi keyfiyyətləri və prinsipləri dəyərləndirir.
“Multikulturalizmə giriş” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Multikulturalizmin mahiyyəti, onun yaranmasının səbəbləri, əhəmiyyəti haqqında əldə etdiyi biliklərdən istifadə edir.
FTN 2. Müasir ictimai-fəlsəfi fikir tarixində olan tolerantlıq, multikulturalizm ideyaları ilə, eləcə də multikulturalizmin nəzəri-ideoloji əsasları ilə bağlı biliklərdən nəticə çıxarır.
FTN 3. Dinin mahiyyəti, onun meydana gəlməsi, müasir dünyada dinin yeri və roluna dair nəzəriyyələrdən ümumiləşdirmələr aparır.
FTN 4. Buddizm, Xristianlıq, İslam, Zərdüştilik, Yəhudilik, Konfutsiçilik, Daosizm, Şintoizm, Hinduizm, Caynizm, Siqhizm kimi dinlərdən, qədim türk inancları haqqında ətraflı məlumat toplayaraq onları müqayisəli şəkildə təhlil edir.
FTN 5. Dini radikalizm və onunla mübarizə yollarını araşdırır.
FTN 6. Etnik-mədəni müxtəlifliyin qorunması və multikulturalizm siyasətinin səmərəliliyinin ölçülməsinin indikatorları ilə işləyir.
FTN 7. Bir neçə Qərbi ölkəsinin etnik-mədəni müxtəlifliyin tənzimlənməsi sahəsində apardığı təcrübəyə yiyələnmək və tətbiq edir.
FTN 8. Əsas Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş və müasir dövrdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla həyata keçirilən multikulturalizm siyasətinin əsas istiqamətlərini, o cümlədən multikulturalizmin Azərbaycan modelinin mahiyyətini, xüsusiyyətlərini və nailiyyətlərini dərk edərək gələcək fəaliyyətlərində tətbiq edir.
Mülki müdafiə və ilkin tibbi yardım” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Sülh və müharibə dövründə baş verə biləcək hadisələr zamanı insan sağlamlığına təsir edəcək FH təsnif edir, davranış qaydalarını təhlil edir.
FTN 2. Kütləvi qırğın silahlarının tətbiqi zamanı ilkin davranış qaydalarını və ilkin yardım tədbirlərini təsvir edir.
FTN 3. Dinc və müharibə dövründə əhalinin mühafizəsinin xüsusiyyətlərini təhlil edir, mühafizə qurğularını fərqləndirir
FTN 4. Qəza-xilasetmə işlərini və digər təxirəsalınmaz tədbirləri təsnif edir və əlaqələndirir.
FTN 5. İnsan orqanizminin quruluş və funksiyalarını şərh edir.
FTN 6. Fiziki sağlamlıq göstəricilərini təyin edir, qan dövrünə təsir tədbirlərini nümayiş edir.
FTN 7. Müxtəlif yolxucu xəstəliklərin əlamətlərini fərqləndirir və profilaktik tədbirləri şərh edir.
FTN 8. Təcili yardıma ehtiyac olan hallarda ilkin tibbi yardım tədbirlərini fərqləndirir.

“Əski Azərbaycan yazısı” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Əski Azərbaycan yazısı qrafik işarələrinin, kalligrafik xətt növlərinin funksiyasını və hər qrafemin düzgün yazılış qaydasının müfəssəl şəkildə öyrənilməsi, düzgün yazı qaydalarına yiyələnir.
FTN 2. Tələbələr klassik ədəbiyyatımızı, XIX əsrin axırları, XX əsrin əvvəllərində ana dilimizdə nəşr olunan materialları oxuya və tədqiqat apara bilir.
FTN 3. Müxtəlif dövrlərin təmsilçisi olan abidələrin yazısına əsasən bəzi qrafik işarələrin qeydə alınan variantlarını, onların səs göstəricilərinin sinkretik xarakterini, diferensiyaya uğrayaraq konkretləşməsi, sabitləşməsi prosesini mənimsəyir.
FTN 4. Azərbaycan-ərəb əlifbasının bütün hərflərinin yazılış və tələffüz xüsusiyyətləri öyrənilməklə yazı ənənəsinin ümumi və spesifik məsələləri ilə tanış olur.
FTN 5. Bu əlifba ilə Azərbaycanın zəngin tarixi-ədəbi irsi – “Kitabi Dədə Qorqud”, “Dastani-Əhməd Hərəmi”-dən “Əkinçi”, “Füyuzat” jurnalına qədər müxtəlif ədəbiyyat nümunələri, tarixi, rəsmi və qeyri-rəsmi sənədləri oxumaq qabiliyyətinə yiyələnməklə ölkəmizin tarixinə, ədəbiyyatına, mədəniyyətinə bələd olur.
“XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı” (1960-90-cı illər) fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığında 1960-cı illər yeni mərhələ kimi səciyyələnir.
FTN 2. 1960-cı illər nəsrinin janr, üslub, mövzu və problematikası, mənəvi-əxlaqi problemlərin lirik-psixoloji üslubda təsviri, insanın daxili və mənəvi aləminin təsviri verilir.
FTN 3. İctimai-siyasi proseslərin, sovet və müstəqillik dövrünün gətirdiyi yeni estetik meyillərin, dünya ədəbiyyatına inteqrasiya baxımından olduqca maraqlı olan yeni eksperimentlərin, forma və bədii həll axtarışlarının bədii mətnlərdə izlənməsi bacarığı yaradır.
FTN 4. Poeziyanın bu mərhələsində (1960-90-cı illər) mövzu və problematika əsaslı şəkildə dəyişir, poeziyanın dili, semantik quruluşu dəyişməyə başlayır.
FTN 5. Azərbaycan ədəbiyyatının yeni bir mərhələsi kimi səciyyələnməsinin obyektiv və subyektiv səbəbləri, yaradıcılıqla fərdi üslubun artması və müxtəlifliyi izlənilir.
FTN 6. Dövrün vahid dramaturgiyasının mənzərəsi verilir, 1970-1980-ci illərdə dünya dramaturgiyası ilə səsleşən dərin psixologizm faktoru, yeni nəslin dramaturgiyaya müraciəti, yeni bədii təfəkkür elementləri analiz edilir.
FTN 7. Dövrün xarakteri, yalanın cəmiyyətdəki mövqeyi, komediya janrında qroteks və satirik-parodik elementlərini təhlil edir.
“XX əsr Azərbaycan nəsrini” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Müstəqillik dövrü Azərbaycan nəsrinin bədii qayaqlarını, üslub, forma, məzmun və problematikasını qiymətləndirir.
FTN 2. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının ictimai-siyasi, ədəbi-mədəni mühitini təhlil edir.
FTN 3. XX əsr Azərbaycan nəsrinin axarını şərh edir.
FTN 4. Yeni dövr ədəbiyyatının sənət və düşüncə kriteriyalarını analiz edir;
FTN 5. Azərbaycan ədəbiyyatının dinamikasında mərhələ səciyyəsinin ümumi yanaşmalarda nələrlə xarakterizə olunmasını dəyərləndirir.
“XX əsr Azərbaycan poeziyası” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. XX əsr Azərbaycan poeziyasının əsas inkişaf mərhələlərini izah edir.
FTN 2. Poeziyanın milli-mənəvi dəyərlərin formalaşmasında oynadığı rolu anlayır.
FTN 3. Dövrün ədəbi-estetik cərəyanlarını və onların poeziyaya təsirini müəyyənləşdirir.
FTN 4. Dövrün sosial-siyasi hadisələrinin poeziyaya təsirini analiz edir.
FTN 5. XX əsr şairlərinin yaradıcılığına tənqidi yanaşaraq onların əsərləri haqqında öz fikirlərini əsaslandırır, nümunələr üzərində təhlil apararaq şifahi və yazılı təqdimatlar hazırlayır.
FTN 6. Poeziyanın azadlıq və humanizm kimi mövzularla bağlı şərhini verir, XX əsr Azərbaycan poeziyasının ideoloji və estetik aspektlərini dəyərləndirir.
“Qədim Şərq ədəbiyyatı” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Qədim Şərq ədəbiyyatının ədəbi-estetik əsaslarını, bu dövrdə yaranmış ədəbi mətnlərin xüsusiyyətlərini təhlil edir.
FTN 2. İbtidai incəsənət, qədim insanların ilk dini dünyagörüşləri haqqında müfəssəl biliklərə malik olduğunu nümayiş etdirir.
FTN 3. Şumer-Akkad, Qədim Misir, Orta Şərq ədəbiyyatlarının yaranma xüsusiyyətləri ilə tanış olur və bu ədəbiyyatların nümayəndələrinin yaradıcılıq nümunələrini təhlil edir.

FTN 4. Qədim Hind və Çin ədəbiyyatlarını araşdırarkən tarixi qaynaqlardan düzgün və yaradıcı istifadə etmək imkanlarına yiyələnir.
FTN 5. Qədim İran, Yəhudi və Ərəb ədəbiyyatının əsas mərhələlərini öyrənərkən bədii nümunələri müqayisəli şəkildə təhlilə cəlb edir.
FTN 6. Qədim Şərq ədəbiyyatının epik və dini mətnlərini təhlil edərkən kommunikasiya texnologiyalarından səmərəli şəkildə istifadə edir.
FTN 7. Qədim Şərq poeziyasının əsas cəhətlərini müəyyənləşdirərkən müxtəlif janrlarda yazılmış nümunələrin bədii xüsusiyyətlərini izah edir.
FTN 8. Qədim Şərq ədəbiyyatını qloballaşma və mədəni integrasiya dövrünün tələbləri baxımından öyrənir.
“Azərbaycan folklorşünaslığı” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Folklorumuzun yaranmağa başladığı dövrdən bu günə qədər keçdiyi inkişaf yolunu, bu dövrlər ərzində fəaliyyətə başlayan ziyalıların gördüyü işlər barədə tələbələrə müəyyən təsəvvür formalaşdırır.
FTN 2. Poetik mətnlərinin tədqiqi ilə yanaşı, müxtəlif dövrlərdə tədqiqat aparmış alimlərin elmi irsinin, fəaliyyət sahələrinin, nəzəri görüşlərinin, toplama, tərtib və nəşr təcrübəsinin sistemləşdirilməsi bacarığına yiyələnmələri haqqında tələbələrə ətraflı məlumat verir.
FTN 3. Müstəqil elm kimi formalaşmış folklorşünaslığın keçdiyi yolun hərtərəfli öyrənilməsinə təmin edir.
FTN 4. Tədrisin problemlərinin həllini dövlətin təhsil siyasətinə uyğunlaşdırır.
FTN 5. Folklorun yaranma və inkişaf tarixinin öyrənilməsi, bu sahədə fəaliyyət göstərən ziyalıların rolunun dərk edilməsi tələbələrə milli dəyərlərə hörmət və mədəni irsin qorunmasına maraq oyadır.
FTN 6. Folklorun öyrənilməsi tələbələrə analitik düşüncə, müqayisə qabiliyyəti və tənqidi yanaşma kimi vacib bacarıqları inkişaf etdirir.
“Azərbaycan və dünya xalqlarının nağılları” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Ədəbiyyatın etnomədəni sistemin ən möhtəşəm qaynağı olması ilə bağlı sistemli və təfərrüatlı bilginə ümumiləşdirir.
FTN 2. İbtidai düşüncənin, ilkin təsəvvürlərin toplusu olan sənət və mədəniyyət kodlarını, ümumi məzmun qatları ilə bağlı amilləri təsnif edir.
FTN 3. Mifdən nağıla gəlişin dinamikasının və nağıl təsəvvüründə etnik sistemin mükəmməllik konseptinin nələrlə səciyyələnməsini dəyərləndirir.
FTN 4. Növ və janr şəbəkəsində tarixi prosesin axarını, çeşidlilik mənzərəsini, kanonik sistemin mükəmməlləşmə prosesini qiymətləndirir.
FTN 5. Dünya və Azərbaycan nağılları arasında olan oxşarlıq və fərqləri tapmaq, təhlil edir.
FTN 6. Çağdaş dünyada özünüdərkən, xalqların taleyində mənəvi dəyərlərin, mənsubluğun, etnik sistemin rolunun aparıcılığını aydınlaşdırır.
“Azərbaycan ədəbiyyatı Ümumşərq kontekstində” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Qədim Şərq ədəbiyyatının ədəbi-estetik əsaslarına dair biliklər əldə edir, bu dövrdə yaranmış ədəbi mətnləri təhlil edir.
FTN 2. Ümumtürk abidələrini Azərbaycan poeziyasının ideya qaynaqları kimi araşdırarkən faktları sintez edir, müstəqil fikir yürüdür.
FTN 3. Ümumşərq ədəbiyyatının tarixi əhəmiyyəti, nümayəndələri haqqında müfəssəl məlumatlara yiyələnir, bunları ədəbi nümunələr əsasında şərh edə bildiyini nümayiş etdirir.
FTN 4. Ərəbdilli Azərbaycan poeziyasında milli məzmun və vətənpərvərlik ideyalarını ayrı-ayrı sənətkarların yaradıcılıq nümunələri əsasında şərh edir.
FTN 5. Azərbaycan ədəbiyyatının klassik Şərq ədəbiyyatı kontekstində yerini müəyyənləşdirərkən tarixi qaynaqlardan düzgün və yaradıcı istifadə etmək imkanlarına yiyələnir.
FTN 6. Farsdilli Azərbaycan şairlərinin irsini araşdırarkən fərqli janrda yazılmış poetik nümunələrin bədii xüsusiyyətlərini izah edir.
FTN 7. Şərq poetikasında səbk kateqoriyası və “Azərbaycan səbki”nin əsas xüsusiyyətlərinə dair məlumatları mənimsəyir və ədəbi mətnləri təhlil edir.
FTN 8. Azərbaycan ədəbiyyatını ümumşərq kontekstində təhlil edərkən milli kimlik və milli yaddaş məsələlərinə dair biliklərə yiyələnərək müstəqil fikir yürüdür.

“Müstəqillik dövrü Azərbaycan ədəbiyyatı” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. 1990-cı illərdən başlayaraq ədəbiyyatımızın keçdiyi mürəkkəb tarixi dövr, bu dövrdə yazıb-yaradan sənətkarların ideya axtarırları, müxtəlif yaradıcılıq üsulları, janr və üslub xüsusiyyətləri haqqında biliklərə sahib olur.
FTN 2. 1990-cı ildə Azərbaycanın müstəqilliyini əldə etməsi ilə ictimai-siyasi sferada baş verən dəyişikliklərin, xüsusilə Qarabağ müharibəsinin başlanmasının ədəbiyyatımıza təsiri ilə yeni mövzu və problematikaların, ideyaların yaranması ilə bağlı dəyərləndirmələr aparır.
FTN 3. “Keçid dövrü”ndə janr münasibətləri baxımından müşahidə olunan müəyyən qeyri-diferensiallıq, ətalət mexanizminin müstəqillik tendensiyalarının inkişafı ilə aradan qalxması və müasir Azərbaycan ədəbiyyatının bütün ədəbi növ və janrlarda milli yaddaşımızın oyanması ilə bağlı bədii nümunələrin geniş vüsət alması ilə bağlı məlumatı yiyələnir, elmi nəticələr çıxarır.
FTN 4. Müstəqillik dövrü ədəbiyyatımızın rəngarəngliyinin yeni əsrdə artması, Azərbaycan şeirinin və nəsrinin dünya ədəbiyyatında cərəyan edən estetik və fəlsəfi təmayüllərə doğru inkişaf etdiyini konkret bədii nümunələr əsasında təhlil və tədqiq etmək bacarığına yiyələnir, sahibləndiyi elmi biliklər əsasında müqayisələr aparır.
FTN 5. Müstəqillik dövrü Azərbaycan ədəbiyyatının mahiyyətini, spesifik xüsusiyyətlərini izah edir, ədəbiyyatımızın inkişaf dinamikasını izləmək bacarığına yiyələnir.
FTN 6. 90-cı illər poeziyasında məzmun və ifadə, mövzu yeniliyi, forma axtarırları, yeni yaradıcılıq metodlarına və üslublarına marağın artması, qloqballaşma prosesinə inteqrasiya kimi ədəbi məsələlər haqqında müstəqil mühakimə yürüdərək ədəbiyyatımızın dünya ədəbiyyatında yerini və rolunu müəyyənləşdirir.
FTN 7. 90-cı illər ədəbi tənqidinin nəzəri-estetik keyfiyyət dəyişmələrinin, bədii fakta və prosesə yanaşmada, tarixi-ədəbi fikrimizin müxtəlif dövrlərinə və şəxsiyyətlərə obyektiv münasibəti, çağdaşlaşma meyilləri haqqında tam təsəvvür və biliyə yiyələnir.
“Çağdaş ədəbi proses” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. “Ədəbi proses” fənninin öyrənilməsinin nəticəsi olaraq ədəbi prosesin tarixi inkişaf mahiyyəti, qanunauyğunluqları haqqında aydın təsəvvür yaradır.
FTN 2. “Ədəbi proses” anlayışını müəyyənləşdirən ədəbi-tarixi və nəzəri-estetik xüsusiyyətləri, ədəbi prosesin strukturu və əsas komponentlərinin tələbələrə öyrədilməsi bacarığını mənimsəyir.
FTN 3. Ədəbi prosesin ümumi mənzərəsi, uğur və nöqsanları, ədəbi axının istiqaməti ilə, habelə yaradıcılığın mərhələləri, yaradıcılıq psixologiyası ilə tanış olmaq, gələcəyin ədəbiyyatşünaslarına ədəbi prosesin mühiyyətini, mürəkkəb qanunauyğunluqlarını öyrədir.
FTN 4. Ədəbi prosesin mahiyyətini anlamaqla ədəbiyyat tarixinə daha dəqiq meyarlarla yanaşır.
FTN 5. Ədəbi prosesi müasir elmi-nəzəri rəkursda təhlil edir.
FTN 6. Çağdaş ədəbi prosesdə klassik bədii fəlsəfi ənənələrin yerini müəyyənləşdirir.
FTN 7. Müstəqillik dövrü Azərbaycan ədəbi prosesinin qloballaşma dövrü dünya ədəbi prosesi ilə əsaslı şəkildə əlaqələndirir.
“Azərbaycan ədəbiyyatında postmodernizm” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Postmodernist əsərləri təhlil etmək və qiymətləndirmək bacarığına yiyələnir.
FTN 2. İrəli sürülən fikir və mülahizələri elmi-nəzəri baxımdan əsaslandırır.
FTN 3. Çağdaş ədəbi prosesi hərtərəfli öyrənmək və təhlil etmək bacarığı əldə edir.
FTN 4. Bədii əsərlərin üslubi xüsusiyyətləri, əsas ideya və mövzuları haqqında nəzəri-təcrübi biliklər qazanır.
FTN 5. Azərbaycan ədəbiyyatının aparıcı ədəbi simalarının həyat və yaradıcılığı barəsində dolğun biliklərə yiyələnmək, əsərləri ilə tanış olmaq, onların fəlsəfi və estetik görüşlərini təhlil etmək səriştəsinə yiyələnir.
FTN 6. Təbliğ edilən ictimai-estetik ideali müstəqil şəkildə izah edir.
FTN 7. Cərəyanlar arasındakı oxşar və fərqli cəhətləri öyrənir, bədii əsərlərdə bu cəhətləri üzə çıxarmağı bacarır.
FTN 8. Bədii-estetik zövqü inkişaf edir.
FTN 9. Bədii nəsr nümunələrini dünya ədəbiyyatının mütərəqqi ənənələri kontekstində izah edir.
“Çağdaş Azərbaycan dramaturgiyası” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Azərbaycan dramaturgiyasının inkişaf mərhələləri haqqında biliyə sahib olur, dramatik növ və janrlar, məzmun və forma haqqında geniş məlumat əldə edir.
FTN 2. Çağdaş dramaturgiyamızın inkişafında rolunu olan dramaturqların yaradıcılığı, sənətkarlığı barəsində müfəssəl məlumatı mənimsəyir.
FTN 3. Yeni yaranan ədəbi-bədii cərəyanları ətraflı öyrənib yeni biliklərə yiyələnir.

FTN 4. Əldə etdikləri nəzəri biliklərə əsaslanaraq, verilmiş əsərlər üzərində sərbəst təhlil aparma bacarığına yiyələnir, Çağdaş ədəbi prosesə müstəqil şəkildə qoşularaq müstəqil mühakimə yürütmək bacarığına nail olur.
FTN 5. Yeni üslub və janrlarda yazılan əsərlərdə ifadə olunan əsas ideyanı əsaslandıraraq şərh edir, əsərlərin müzakirəsi zamanı tolerantlıq, obyektivlik, elmilik və ümumi rəyə gələ bilmək bacarıqlarına yiyələnir.
FTN 6. Müasir ədəbi prosesin əsas təmayülləri ilə tanış olur və ədəbi nümunələrlə səciyyələndirir.
“Azərbaycan ədəbiyyatında modernizm” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Aparıcı ədəbi cərəyanların təkamülü haqqında ətraflı biliklərə sahib olur; bu cərəyanları qarşılıqlı şəkildə təhlil edə bilir.
FTN 2. Modernist ədəbiyyatın fəlsəfi-estetik və nəzəri konsepsiyalarını ədəbi nümunələr əsasında mənimsəyir.
FTN 3. Bu cərəyanın ədəbiyyatımızda formalaşmasında rolu olan ədəbi simaların yaradıcılığı barəsində dolğun biliklərə yiyələnir, onların fəlsəfi-estetik görüşlərini təhlil edir.
FTN 4. Dünya və Azərbaycan ədəbiyyatı nümunələrini müqayisəli şəkildə təhlil edə bilir.
FTN 5. Mənsub olduğu xalqın zəngin ədəbi-mədəni, əxlaqi-mənəvi görüşləri, yaşam şərtləri, keçdiyi ədəbi-tarixi proseslər barədə biliklər milli düşüncə və vətənpərvərlik duyğularının formalaşmasına şərait yaradır.
FTN 6. Əzbəçilikdən uzaqlaşır, sərbəst fikir yürütmək bacarığına yiyələnir.
“Orfoqrafiya və durğu işarələri üzrə praktikum” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Müasir Azərbaycan dilinin fonetik quruluşu, düzgün yazılış qaydalarını mənimsəməyi, orfoqrafiyanın prinsiplərini müəyyənləşdirir.
FTN 2. Müasir Azərbaycan dilinin saiflərinin yazılışını bilir.
FTN 3. Müasir Azərbaycan dilinin samitlər sisteminin xarakterik cəhətlərini və yazılışını dəqiqləşdirir.
FTN 4. Şəkilçilərin, mürəkkəb sözlərin, köməkçi sözlərin yazılış qaydalarına riayət edir.
FTN 5. Birinci hərfi böyük yazılan sözləri müəyyən edir.
FTN 6. Sadə və mürəkkəb cümlələrdə durğu işarələrinin işlənmə yerini bilir.
FTN 7. Mətnə durğunun yerini düzgün müəyyənləşdirməyi və durğu işarələrini düzgün tətbiq edir.
FTN 8. Orfoqrafik normalara uyğun yazmağı, orfoqrafik normaları tətbiq edir.
FTN 9. Durğu işarələrinin işlənmə məqamlarını aşkar edir.
“Ana dili tədrisinin nəzəri və praktik məsələləri” fənninin təlim nəticələri
FTN 1. Azərbaycan dili proqramlarında əksini tapan mövzuları təfsir edir, metodistlərin ayrı-ayrı siniflərdə təlimin məzmununa münasibətini şərh edir; Azərbaycan dili ilə bağlı dövlət sənədləri, onların Azərbaycan dili təliminə təsirini izah edir.
FTN 2. Orta məktəbdə Azərbaycan dili dərsinin mərhələlərini (motivasiya, tədqiqat, informasiya mübadiləsi, müzakirə, nəticə və ümumiləşdirmə, yaradıcı tətbiqetmə, ev tapşırıqlarının verilməsi mərhələləri) təyin edir, interaktiv təlim üsullarının tətbiqini bacarır.
FTN 3. Müasir dərsin planlaşdırılmasında müəllim üçün zəruri hesab edilən bilik və bacarıqlara yiyələnir.
FTN 4. Ayrı-ayrı bölmələrin tədrisində qarşıya çıxan problemlər və onların aradan qaldırılması istiqamətində bacarıqları nümunələrlə izah edir.
FTN 5. TQDK-nın testləri və Təhsil Nazirliyinin orta ümumtəhsil məktəblərin V-XI sinifləri üçün Azərbaycan dili proqramını müqayisə edir.
“Azərbaycan dilinin tədrisində kurikulumun tətbiqi” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Fənn üzrə nəzəri bilik və bacarıq əldə edir.
FTN 2. Şagirdlərin şifahi və yazılı nitqinin inkişaf etdirilməsi yollarını mənimsəyir.
FTN 3. Ana dilinin tədrisi ilə bağlı bilik, bacarıq və vərdislərə yiyələnir.
FTN 4. Azərbaycan dili dərslərində kurikulumun tətbiqi yollarını öyrənir.
FTN 5. Fəal/interaktiv dərsin quruluşu, fənlərarası əlaqə, yaradıcı tətbiqetmə və s. haqqında biliklər əldə edir.
FTN 6. Eyni zamanda, yeni təlim texnologiyalarından istifadə edərək fəal/interaktiv dərslər nümunələri hazırlamağı bacarır.
“Nitq inkişafı dinamikası” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Azərbaycan dilinin dövlət dili səviyyəsində qorunması və inkişafı ilə bağlı sərəncamları şərh edir.
FTN 2. Dil, nitq, təfəkkür arasındakı fərqləri açıqlayır.
FTN 3. Nitq inkişafı üzrə işin elmi əsaslarını müəyyənləşdirir.
FTN 4. Nitq inkişafı zamanı verbal və qeyri verbal vasitələri fərqləndirir.
FTN 5. Nitq inkişafı zamanı mədəni nitqə verilən tələbləri və sahələrini sadalayır.

FTN 6. Uğurlu nitq mühitini müəyyən edir.
FTN 7. Lüğət üzrə işin mahiyyətini izah edir.
FTN 8. Dil qaydaları üzrə və rəbitəli nitq inkişafının fərqlərini müəyyən edir.
FTN 9. Mətnlər üzrə işin təşkilinin nitq bacarıqlarının inkişafında rolunu sadalayır.
FTN 10. Fəal/interaktiv təlim metodları ilə dərslərin təşkilini qiymətləndirir.
FTN 11. Kurikulumun nə olduğunu müəyyən edir.
FTN 12. Nitq inkişafı səviyyələrini qiymətləndirməyi izah edir.
FTN 13. Nitq inkişafı zamanı informasiya texnologiyaları və nitq etiketlərindən istifadə edir.
FTN 14. Oxunun xüsusiyyətlərini, modellərini, üsullarını, oxuya verilən tələbləri, oxucu xüsusiyyətlərini və oxu xətlərini ayırır.
“Azərbaycan dili tarixi” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Şumer dili və türk dillərini müqayisə edir və nəticələr çıxarır.
FTN 2. Protoazərbaycan dilinin inkişaf dövrlərinin sərhədlərini müəyyənləşdirir.
FTN 3. Azərbaycan dilinin əmələ gəlmə dövründə baş verən prosesləri şərh edir.
FTN 4. Şifahi ədəbi dilin təşəkkülü dövründə siyasi, iqtisadi və mədəni vəziyyəti şərh edir.
FTN 5. Yazılı ədəbi dilin təşəkkülünü şərtləndirən amilləri müəyyənləşdirir.
“Azərbaycan dili dərsləkləri və dərs vəsaitləri” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Fənn üzrə nəzəri bilik və bacarıq əldə edir.
FTN 2. Fənnin əsas məzmunu, prinsipləri və qanunauyğunluqlarını elmin inkişaf istiqamətləri ilə müəyyənləşdirir.
FTN 3. Şagirdlərin şifahi və yazılı nitqinin inkişaf etdirilməsi yollarını mənimsəyir.
FTN 4. Ana dilinin tədrisi ilə bağlı bilik, bacarıq və vərdislərə yiyələnir.
FTN 5. Eyni zamanda, yeni təlim texnologiyalarından istifadə edərək fəal (interaktiv) dərs nümunələri hazırlamağı bacarır.
“Azərbaycan dialektologiyası” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Azərbaycan dilinin dialekt və şivələrinin fonetik xüsusiyyətlərini səciyyələndirir, fonetik hadisə və qanunları fərqləndirir.
FTN 2. Azərbaycan dilinin dialekt və şivələrinin leksik tərkibini səciyyələndirir və müqayisə edir.
FTN 3. Azərbaycan dilinin dialekt və şivələrinin morfoloji xüsusiyyətlərini səciyyələndirir, köməkçi nitq hissələrini müqayisə edir.
FTN 4. Azərbaycan dilinin dialekt və şivələrinin sintaktik quruluşunu fərqləndirir.
FTN 5. Azərbaycan dilinin dialekt və şivələrində sual cümləsinin quruluşu və yaranma yollarını şərh edir.
FTN 6. Bədii əsərlərdə Azərbaycan dilinin dialekt və şivələrinə xas xüsusiyyətləri seçir.
FTN 7. Azərbaycan dilinin dialekt və şivə xüsusiyyətlərinin türk yazılı və şifahi abidələrinin xüsusiyyətləri ilə müqayisə edir.
FTN 8. Azərbaycan dilinin dialekt və şivələrini türk ədəbi dilləri və türk dillərinin dialekt və şivələri ilə müqayisə edir.
“Ədəbi tənqid” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. “Ədəbi tənqid” fənninin öyrənilməsinin nəticəsi olaraq ədəbiyyatımızın keçdiyi inkişaf mərhələlərinin bütün mürəkkəbliyi, ziddiyyətləri, inkişaf spesifikasi, sosioloji və estetik təmayülləri haqqında aydın təsəvvür yaradır.
FTN 2. Çağdaş ədəbi prosesə müstəqil şəkildə qoşulur.
FTN 3. Bədii nümunələri hərtərəfli şərh və izah edərək bədii-estetik zövq formalaşması, keçilən mövzulara tənqidi yanaşaraq təhlil edir.
FTN 4. Əzbərcilikdən uzaqlaşaraq müstəqil mühakimə yürütmək bacarığını dəyərləndirir.
FTN 5. İnsanın hiss və duyğularını, düşüncə tərzini, mübarizə əzmini əks etdirən ədəbiyyat vasitəsilə tələbələrə etik-mənəvi dəyərləri, milli-tarixi keçmişə hörmət, vətənpərvərlik duyğularını aşılayır.
FTN 6. Ədəbi tənqid tarixinin ümumi nəzəri məsələləri yığcam şəkildə nəzərdən keçirilir, onun metodları, istiqamətləri və janrları, ədəbi prosesdə rolu səciyyələndirilir.
FTN 7. Ədəbi tənqid mövcud bədii əsərləri qapalı, məhdud çevrədə deyil, mənsub olduğu milli ədəbiyyatın nəzəri-estetik dəyərləri və təcrübəsi fonunda, habelə dünya ədəbiyyatı və mədəniyyətinin qazandığı uğur və nailiyyətlər işığında şərh və təhlil edir.

“Azərbaycan ədəbi-estetik fikrinin inkişaf tarixi” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Azərbaycan ədəbi-estetik fikrinin inkişaf mərhələlərini və əsas xüsusiyyətlərini izah edir.
FTN 2. Fərqli dövrlərdə mövcud olan ədəbi cərəyanları və estetik prinsipləri anlayır.
FTN 3. Azərbaycan ədəbi-estetik fikrinin görkəmli nümayəndələrinin əsərlərini analiz edir.
FTN 4. Keçmiş dövrlərin ədəbi-estetik fikirləri ilə müasir nəzəriyyələri müqayisə edir, müxtəlif dövrlərin ədəbi-estetik konsepsiyalarını müqayisəli təhlil edərək fərqli yanaşmalar irəli sürür.
FTN 5. Ədəbi-estetik dəyərlərin cəmiyyətə təsirini izah edir, müxtəlif ədəbi fikirlərin müasir dövrdə aktualıq dərəcəsini müəyyən edir.
FTN 6. Azərbaycan ədəbi-estetik fikrinin gələcək inkişaf perspektivlərini şərh edir.
“Azərbaycan dramaturgiyası” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Milli dramaturgiyanın inkişaf xüsusiyyətləri, özünəməxsus cəhətləri haqqında ətraflı biliyə yiyələnir.
FTN 2. Görkəmli dramaturqların dramaturji fəaliyyətini mənimsəyir.
FTN 3. Dramaturji əsərlər üzərində sərbəst təhlil aparma bacarığına yiyələnir.
FTN 4. Şifahi nitqini inkişaf etdirir.
FTN 5. Yeni üslub, cərəyan və janrlarda yazılan əsərlərdə ifadə olunan əsas ideyanı əsaslandıraraq şərh edir.
FTN 6. Əsərlərin müzakirəsi zamanı tolerantlıq, obyektivlik, elmilik və ümumi rəyə gələ bilmək bacarıqlarını nümayiş etdirir.
FTN 7. Müasir ədəbi prosesin əsas təmayülləri ilə tanış olur və bunları ədəbi nümunələr əsasında səciyyələndirir.
“Cənubi Azərbaycan ədəbiyyatı” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Cənubi Azərbaycan ədəbiyyatı anlayışının yaranmasının ictimai-siyasi səbəblərini və onun müasir ədəbi düşüncədə qavranılması məsələlərini şərh etməyi bacarır.
FTN 2. Cənubi Azərbaycan ədəbiyyatına aid olan mövzuları klassifikasiyasına görə təhlil etməyi bacarır, məlum zaman kəsimində keçdiyi inkişaf yolunu dəyərləndirir.
FTN 3. Cənubi Azərbaycan ədəbiyyatının ədəbi-tarixi qaynaqları və ideya-mövzu istiqamətləri haqqında düzgün mülahizələr aparır.
FTN 4. XX əsrin ortalarından sonra Cənubi Azərbaycanda yaranan ədəbiyyatın milli azadlıq hərəkatına təsiri yollarını izah edir və onların müasir Azərbaycanın ədəbi prosesləri müstəvisində şərh edir.
FTN 5. XX əsrin ortalarından sonra Cənubi Azərbaycanda yaranan ədəbiyyatın milli azadlıq hərəkatına təsiri yollarını izah edir və onların müasir Azərbaycanın ədəbi prosesləri müstəvisində şərh edir.
FTN 6. XX əsrin ortalarından sonra Cənubi Azərbaycanda yaranan ədəbiyyatın milli azadlıq hərəkatına təsiri yollarını izah edir və onların müasir Azərbaycanın ədəbi prosesləri müstəvisində şərh edir.
FTN 7. Xalq poeziyasının və klassik ədəbiyyatın forma əənələrinə uyğun yaranmış şeirlərin üslubi keyfiyyətlərini fərqləndirməyi bacarır.
FTN 8. İkinci dünya müharibəsindən əvvəl və sonra yazıb yaratmış ədəbi nümayəndələrin yaradıcılığında milli birlik mövzularını yanaşma bucaqlarına görə fərqləndirir.
FTN 9. Bədii nümunələrdə ana dili uğrunda aparılan mübarizəni azərbaycançılıq ideologiyasına uyğun prinsiplərlə təhlil edir.
FTN 10. Ədəbi nümunələrdə verilmiş Vətən, yurd, torpaq, azadlıq və s. motivləri düzgün və elmi qənaətlər əsasında təhlil edir.
FTN 11. Müasir dövrdə Cənubi Azərbaycan ədəbiyyatında əks olunan real gerçəkliyin və tarixi inkişafın ifadəsini izah etməyi bacarır.
“Azərbaycan dilindən praktikum” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Azərbaycan dili ilə bağlı öyrəndiyi nəzəri biliklərini praktik şəkildə yazılı və şifahi nitqə tətbiq edə bilir.
FTN 2. Öz fikirlərini sərbəst və bəlağətli şəkildə ifadə edə bilir.
FTN 3. Düzgün yazı vərdişləri əldə edərək ədəbi dil normaları çərçivəsində düzgün yazmağı və oxumağı bacarır.
FTN 4. Müasir Azərbaycan dilinin saitlər və samitlər sisteminin təsnif prinsiplərini, fonetikanın növlərini müəyyənləşdirir.
FTN 5. Müasir Azərbaycan dilinin fonetik hadisə və qanunlarını praktik şəkildə əsaslandırır.
FTN 6. Müasir Azərbaycan dilinin leksik tərkibini aydınlaşdırır və müxtəlif mətnlər üzərində onları fərqləndirir.

FTN 7. Müasir Azərbaycan dilinin morfoloji xüsusiyyətlərini müəyyənləşdirir.
FTN 8. Müasir Azərbaycan dilinin sintaktik xüsusiyyətlərini müəyyənləşdirir.
FTN 9. Mətnin komponentlərini, onların sərhədlərini müəyyənləşdirir.
“Frazeologiyanın üslubi imkanları” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Frazeoloji vahidlər insanın daxili-mənəvi aləmini, mədəniyyətini, əmək fəaliyyəti sahələrini əks etdirən ifadələrin yeni məna kəsb etmə prosesini tarixi faktlar əsasında gerçəkləşdirir.
FTN 2. Frazeoloji ifadələr dilin bütün səviyyələrində işləndiyini müəyyənləşdirir.
FTN 3. Sabit və sərbəst söz birləşmələrini izah edir, onların fərqli xüsusiyyətlərini açıqlayır. Frazeoloji vahidləri bir-birindən fərqləndirir.
FTN 4. Frazeoloji vahidlərin əmələgəlmə yollarını müəyyənləşdirir.
FTN 5. İsmi və feili frazeoloji vahidləri fərqləndirir.
FTN 6. Frazeoloji vahidlərin sinonimliyi, antonimliyi və omonimliyi məsələlərini izah edir, onlara aid nümunələri müəyyənləşdirir.
“Azərbaycan dilinin sintaksisi üzrə praktikum” fənni üzrə təlim nəticələri
FTN 1. Dil sistemləri haqqında daha geniş təsəvvürə malik olmaqla onların arasında əlaqələndirmə qurur.
FTN 2. Tətbiqi və nəzəri dilçilik şöbələrini fərqləndirir, digər şöbələrlə kontaktda müqayisələr aparır, hər birinin vahidlərini müəyyən edir, onlara dair tapşırıqları icra edir.
FTN 3. Söz birləşmələrini strukturuna, əsas tərəflərinin ifadə vasitələrinə və aralarındakı sintaktik əlaqələrə əsasən fərqləndirir.
FTN 4. Cümlənin əlamətlərini müəyyənləşdirir, cümlələri müxtəlif cəhətlərinə görə təsnif edir.
FTN 5. Baş və ikinci dərəcələri cümlə üzvlərini fərqləndirir. Cümlə üzvlərini sintaktik təhlil edir və ifadə vasitələrini izah edir.
FTN 6. Mürəkkəb cümlələlərin tərkib hissələri arasındakı sintaktik əlaqənin xarakterinə və ümumi qrammatik mənasına görə təsnif edir, tabeli və tabesiz mürəkkəb cümlələrin növlərini ayırır.
FTN 7. Mətnin daxili vahidlərini və onların əlaqələnmə vasitələrini müəyyən edir, tema və remanı təyin edir.

Fənlərin və Təhsil Proqramının təlim nəticələrinin matrisi

Filologiya - Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi

Blokun adı	Fənlərin adı	Proqram təlim nəticələri															
		PTN 1	PTN 2	PTN 3	PTN 4	PTN 5	PTN 6	PTN 7	PTN 8	PTN 9	PTN 10	PTN 11	PTN 12	PTN 13	PTN 14	PTN 15	PTN 16
Ümumi fənlər	Azərbaycan tarixi	X															
	Azərbaycan dilində işgüzar və kommunikasiya		X						X			X			X		
	Xaricdə dildə işgüzar və akademik kommunikasiya		X							X							
	ATM. Fəlsəfə							X									
	ATM. AR konstitusiyası və hüququn əsasları	X						X									
	ATM. Məntiq							X									
	ATM. Etika və estetikası				X					X							
	ATM. Politologiya	X															
İxtisas fənləri	Şifahi xalq ədəbiyyatı	X											X				
	Təhsildə İKT			X													
	Psixologiya				X		X								X	X	
	Müasir Azərbaycan dili								X								
	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi	X						X		X							X
	Dilçiliyə giriş								X								
	Ədəbiyyatşünaslığa giriş									X							X
	Azərbaycan dilinin tədrisi metodikası						X		X					X			
	İfadəli oxu		X														
	Ədəbiyyatın tədrisi metodikası						X				X			X			
	Dünya ədəbiyyatı									X				X			X
	Pedaqogika				X	X	X							X		X	
	Multikulturalizmə giriş	X															X
	Mülki müdafiə və ilkin tibbi yardım					X											
	Əski Azərbaycan yazısı							X									
ATM fənlər	XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı (1960-1990-cı illər)	X											X				
	XX əsr Azərbaycan nəsr	X								X				X			
	XX əsr Azərbaycan poeziyası	X															
	Qədim Şərq ədəbiyyatı																X
	Azərbaycan folklorşünaslığı	X												X			
	Azərbaycan və dünya xalqlarının nağılları											X	X				
	Azərbaycan ədəbiyyatı Ümumşərq kontekstində																X
	Müstəqillik dövrü Azərbaycan ədəbiyyatı	X						X					X				
	Çağdaş ədəbi proses	X											X				
	Azərbaycan ədəbiyyatında postmodernizm									X							
	Çağdaş Azərbaycan dramaturgiyası	X											X				
	Azərbaycan ədəbiyyatında modernizm									X							X
	Orfoqrafiya və düzgün işarələr üzrə praktikum								X						X		
	Ana dilinin tədrisinə nəzəri və praktik məsələləri						X				X						
	Azərbaycan dilinin tədrisində kurikulumun tətbiqi						X				X				X		
	Nitq inkişafı dinamikası	X	X														
	Azərbaycan dili tarixi								X								
	Azərbaycan dili dərslikləri və dərs vəsaitləri										X				X		
	Azərbaycan dialektologiyası								X								
	Ədəbi tənqid											X					
	Azərbaycan ədəbi-estetik fikrinin inkişaf tarixi									X							X
	Azərbaycan dramaturgiyası									X			X				
	Cənubi Azərbaycan ədəbiyyatı	X															X
	Azərbaycan dilindən praktikum						X		X				X	X			
	Frazeologiyanın üslubi imkanları												X				
	Azərbaycan dilinin sintaksisi üzrə praktikum								X		X			X			